

Pirkanmaan hyvinvointialue valtuustoaloite

17.12.2024

Arto Lampinen, Keskusta

Kiirevastaanotto 24/7 Mänttä-Vilppulan kaupungin Sarapihan terveysasemalle

Maan hallitus ja mahdollisesti eduskunta ovat tänään 17.12.2024 lakkauttamassa Jämsän kaupungissa toimivaa perusterveydenhuollon sekä erikoissairaanhoidon 24/7 päivystystä.

Jämsän kaupunki, Mänttä-Vilppulan kaupunki, Juupajoen kunta sekä Keuruun kaupunki muodostavat väestöpohjan, jonka asukasmäärä on yli 40 000. Tämä on enemmän kuin Nokian tai Ylöjärven väkiluku. Näissä molemmissa kunnissa toimii 24/7 päivystys, vaikka ajoaika Tampereelle on vain 20 minuuttia.

Esitän valtuustoaloitteena, että Pirkanmaan hyvinvointialue aloittaa Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa neuvottelut näiden kahden hyvinvointialueen yhteisestä 24/7 päivystyspisteestä, jonka keskeisenä sijaintipaikkana on Mänttä-Vilppulassa sijaitseva Sarapihan terveysasema.

Hyvinvointialueet tarkastelevat tällä hetkellä vain omia toimintojaan. Kuitenkin reuna-aluekuntien kannalta olisi tärkeää tehdä yhteistyötä muiden hyvinvointialueiden kanssa.

Valtuustoaloitteeni tueksi alla faktatietoa Pirkanmaan kuntien ja erikseen Mänttä-Vilppulan tilanteeseen liittyen.

Taulukoissa Pirkanmaan kuntien etäisyydet lähimmille kiirevastaanotoille.

Etäisyydet lähimmälle kiirevastaanotolle

Eri puolilla Mänttä-Vilppulaa asuvien kuntalaisten etäisyydet lähimmälle kiirevastaanotolle kesäkelillä.

Reitti	Välimatka	Ajoaika
Mänttä - Tampere Acuta	91 km	1 h 14 min
Mänttä - Virrat	65 km	1 h 9 min
Vilppula - Virrat	58 km	59 min
Vilppula - Tays Acuta	88 km	1 h 13 min
Kolho - Virrat	52 km	44 min
Pohjaslahti - Virrat	29 km	24 min

KOONNUT: MIRA METSÄLÄ/KMV-LEHTI

Etäisyydet lähimmälle kiirevastaanotolle

Pirkanmaan muiden kuntien etäisyys lähimmästä kiirevastaanotosta ajoaikoineen.

Reitti	Välimatka	Ajoaika
Akaa - Tays Acuta	53 km	37 min
Hämeenkyrö - Ylöjärvi	25 km	20 min
Ikaalinen - Ylöjärvi	42 km	32 min
Juupajoki - Tampere	58 km	56 min
Kihniö - Virrat	35 km	27 min
Kuhmoinen - Tays Acuta	86 km	1 h 12 min
Kuhmoinen - Jämsä	39 km	29 min
Orivesi - Tampere	44 km	43 min
Parkano - Virrat	60 km	44 min
Pirkkala - Tays Acuta	16 km	21 min

Etäisyydet lähimmälle kiirevastaanotolle

Pirkanmaan muiden kuntien etäisyys lähimmästä kiirevastaanotosta ajoaikoineen.

Reitti	Välimatka	Ajoaika
Punkalaidun - Sastamala	32 km	32 min
Pälkäne - Tays Acuta	39 km	39 min
Ruovesi - Virrat	34 km	29 min
Valkeakoski - Tays Acuta	35 km	31 min
Vesilähti - Tays Acuta	35 km	39 min
Urpala - Tays Acuta	60 km	48 min

Sivu 2/2

KOONNUT: MIRA METSÄLÄ/KMV-LEHTI

Mänttävilppulaiset ovat selvästi kaikkein kauimpana lähimmästä kiirevastaanotuspisteestä Pirkanmaalla. Potilaiden palveluiden saaminen tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti. Se oli lähtökohta, kun sote-uudistukseen lähdettiin.

Mänttä-Vilppulan viikonlopun kiirevastaanoton siirtyminen Virroille ja Tampereelle on herättänyt kuntalaisissa aiheellista huolta ja sitä on ansiokkaasti ja asiantuntevasti kommentoitu mm paikallislehden KMV-lehden yleisönosastolla runsaasti.

Etäisyydet

Yllä olevasta vertailusta voi todeta Pirkanmaan kuntien etäisyydet lähimpään kiirevastaanottoon.

Google antaa tiedon vain kunnan keskipisteestä lähimmälle kiirevastaanotolle.

Paikat, joissa kiirevastaanotto toimii viikonloppuisin Pirkanmaalla omassa kunnassa 1. huhtikuuta 2024 lähtien ovat olleet Tampere, Nokia, Sastamala, Ylöjärvi sekä Virrat.

Virroilla ei ennen sote-uudistusta ollut kustannussyistä viikonloppupäivystystä.

Näin ollen mänttävilppulalaiset ovat kaikkein kauimpana lähimmästä kiirevastaanotuspisteestä

Pirkanmaalla. Kaksikanavaisen rahoitusmallin mukaan hyvinvointialueet eivät kustanna taksikyytejä vaan Kela meidän veronmaksajien avulla ja tietenkin käyttäjät itse.

Potilaat

Mänttä-Vilppulan kiirevastaanoton palveluja ovat käyttäneet myös ympäristökuntien asukkaat, kuten Juupajoki.

Mänttä-Vilppulassa ja Juupajoella on Pirkanmaan yksi sairaimmista ja vanhimmistä väestöistä. Sydän- ja verisuonisairastavuus sekä mielenterveyshäiriöt ovat yleisempiä kuin Pirkanmaalla keskimäärin. Nämä molemmat aiheuttavat lisääntyneet käyntimäärät akuuttien kiirevastaanoton käyntien osalta. Lisäksi erityisesti kesäaikaan Mänttä-Vilppulan ja ympäristökuntien asiakasmäärä kasvaa runsaasti kesäasukkaiden ja turistien saavuttua. Mäntän kiirevastaanotolla on hoidettu paljon myös ympäristökuntien kesäasukkaita ja osaltaan on vähennetty muiden akuuttivastaanottojen painetta. Mänttä-Vilppula on teollisuuspaikkakunta ja tapaturmien riski on suuri.

Lääkäri- ja hoitajaresurssi

Mäntässä on toimiva terveyskeskussairaalan vuodeosasto, jossa hoidetaan keskimääräistä tk-vuodeosastoa vaativampia potilaita ja paljolti tämä on perustunut lääkärin jatkuvaan läsnäoloon talossa.

Lääkäriresurssin vähentyessä on jouduttu vaativampia potilaita jättämään pidemmäksi aikaa erikoissairaanhoidon tai lähettämään helpommin erikoissairaanhoidon jatkohoidon. Jos viikonloppuna ei ole lääkäreitä talossa, ei Taysista uskalla ottaa potilaita vuodeosastolle oikeastaan lainkaan perjantai-iltapäivän ja maanantaiaamun välisenä aikana.

Kiirevastaanoton supistaminen vaikuttaa kiirevastaanoton hoitajarekrytointiin. Tällä hetkellä ja viime vuosina Mäntän kiirevastaanotolla ei ole rekrytointiongelmia ollut. Kiirevastaanoton supistamisella saattaa olla negatiiviset vaikutukset myös muiden yksiköiden hoitajien rekrytointiin, erityisesti vuodeosaston, koska kiirevastaanotto on ollut olemassa oleva tuki ja turva hätätilanteissa.

Jos lääkäriä ei ole talossa viikonloppuisin, on potilaista konsultointi hankalaa. Näin ollen potilaiden hoito heikkenee merkittävästi ja hoitopäätösten tekeminen on hankalampaa.

Vuodeosaston hoitajille kaadetaan melkoinen vastuu potilaan tilan arvioinnista. Ei ole helppoa arvioida, milloin tilanne on sellainen, että joutuu laittamaan potilasta eteenpäin.

Entistä herkemmin jouduttaneen siirtämään osaston potilaita lääkärin arvioon muualle, sillä ei ole lääkärinkään kovin helppoa Tampereella tai Virroilla arvioida potilaan tilaa puhelun kautta, jos ei ole koskaan ennen tavannut potilasta.

Kiirevastaanotot

Onko tarkoituksenmukaista vähentää kiirevastaanottoja maakunnissa ja lisätä painetta Acutassa? Eikö olisi paljon järkevämpää ja taloudellisempaa lisätä kiirevastaanottoja ja niissä hoitaa kaikki mahdollinen, jolloin Acutassa saataisiin keskittyä sinne oikeasti kuuluviin potilaisiin? On huomioitavaa, että kiirevastaanotot ovat Nokialla ja Ylöjärvellä, joista ajoaika Tays Acutaan tai Tays Hatanpäälle on 20 minuuttia.

Taksien saaminen Mänttä-Vilppulassa on ajoittain, erityisesti ilta- ja yöaikaan, hyvin haastavaa, eikä moni potilas sovellu taksilla siirrettäväksi jatkohoidon.

Ambulanssit

Hätäkeskuksen ambulanssien käyttö ei ole tarkoituksenmukaista kuin todellisten hätätilapotilaiden siirroissa, koska kyseinen yksikkö on poissa kunnasta noin 3 tuntia Tampereen kyydin vuoksi.

Mänttä-Vilppulassa on ollut paljon ilta-/yöajan hälytysajoa. Jos potilaat kuljetetaan järjestään Tays Acutaan, on kaupunki tyhjä tuon ajan ensihoidon yksiköistä myös.

Mäntässä ei ole kotisairaala-toimintaa, eikä yöaikaista kotihoitoa. Tämä osaltaan tarkoittaa sitä, että ensihoidon on kuljetettava kaikki kotona pärjäämättömät potilaat ilta-, viikonloppu- ja yöaikaan Virroille tai Tays Acutaan. Tämä siis tarkoittaa aina noin 3 tunnin ensihoidon poissaoloa alueelta.

Vaikka Mänttä-Vilppulaan kehitettäisiin kotiin vietäviä palveluja, ei se ensihoidon kuljetuksia merkittävästi tulisi vähentämään, koska suuri osa potilaista vaatii lääkärin arviota tai ovat niin sanotusti jalattomia, vaikka vaiva muutoin olisi hyvälaatuinen.

Arto Lampinen
Pirha, 1. varavaltuutettu
Pirha monipalveluvaliokunta